

sagde, ikke bagefter give dem væk til en Toldreform.

Jeg har, som sagt, foreslaaet, at Statskassen kan undvære 2 Millioner Kr., og hvis man ser paa, hvad vi staa lige overfor i den nærmeste Fremtid, saa tror jeg ogsaa, at de ærede Medlemmer, som tage denne Sag alvorligt, ville indrømme mig, at jeg ikke godt kan strække mig længere. Vi staa lige overfor en Række store Udgifter, stigende Aar for Aar. Stigende ere de store Udgifter til sociale Formaal, stigende vil Udgiften blive til Jernbaner i de kommende Aar, Tiendeaf-løsningen, der kræver 1,600,000 Kr. om Aaret, staa lige for Døren, Arbejds-løshedsforsikringen, Ulykkesforsikringen for Landarbejdere og Retsreformen staa ogsaa for Døren, og de koste alle Penge. Jeg vil for mit Vedkommende sige, at jeg stiller mig meget imødekommende med Hensyn til en Forhandling om Toldreformen, men paa dette Punkt har jeg et meget bestemt Standpunkt. Jeg vil ikke være med til at smide Penge ud af Vinduet, som vi ingen Erstatning faa for, udover vor Evne, jeg vil ikke være med til at gøre os frø at være en velstillet Stat til en fattig og forarmet Stat. Det vil jeg ikke. Jeg tror nemlig ikke, at man kan gøre Demokratiet en større Grundskade. Jeg vil ikke skabe et Land, hvor man er saaledes stillet, at man Aar efter Aar diskuterer de sociale Spørgsmaal og maa-ske i Diskussionen enes om dem, men er nødt til at lade dem ligge, fordi man ikke har Penge til dem, som jeg har Indtryk af, at man i Frankrig i en Række af Aar har været enig om Alderdomsforsørgelsen og i en Række af Aar har vedtaget den i Princippet, men i en Række af Aar har ladet den ligge, fordi man ikke havde Penge dertil. Saaledes som man oppe i Norge i en Række af Aar har haft udmærkede Betænkninger om Løsningen af Folkeforsikringsspørgsmaalet i de forskellige Retninger, men har ladet dem ligge og endnu vil lade dem ligge, fordi man ikke har Penge dertil.

Jeg vil ikke være med til, at vi nu smide Penge ud uden at faa Anvisning paa, hvorledes vi skulle skaffe Pengene ind, saa at vi ere saaledes stillede, at vi, naar disse Krav staa for Døren, ere nødte til at diskutere dem og sige, at de ere gode nok, men de maa ligge. Naar jeg ikke vil være med dertil, er det ogsaa af Hensyn netop til Toldspørgsmaalet. Det er nemlig den historiske Sandhed — og jeg hævder den over-

for det ærede Medlem for Horsens (Fraenkel) —, at naar et Land først har sat sig for saa store Udgifter og saa smaa Indtægter, at det er nødt til i en vis Tid Aar for Aar at forøge Gælden, og det derved er blevet et forarmet og fattigt Land, saa ere Dørene aabne for Protektionismen i Landet. Jeg hævder overfor det ærede Medlem for Horsens, at det er ad den Vej, at Protektionismen i alle Lande historisk er kommen ind. Det ærede Medlem vilde benægte det for Bismarcks Vedkommende, men han tager ganske fejl. Jeg skal blot nævne, at Bismarck selv i 1878 i den Skrivelse til Forbundsraadet, hvormed han indledede sit Omslag til Beskyttelsen, skrev følgende Linier: „I første Linie staa for mig den Interesse ved den finansielle Reform: Formindskelsen af den direkte Skattebyrde ved Forhøjelse af de paa de indirekte Afgifter hvilende Indtægter for Riget“. Ikke et Ord om Beskyttelsen, men i første Linie staa det Formaal at skaffe Riget ny Indtægter ved de indirekte Afgifter. Det er Motivet til Omslaget til Beskyttelsen hos Bismarck. Jeg skal for øvrigt ikke komme ind paa denne Udvikling overfor det ærede Medlem for Horsens, men jeg skal blot anføre en Autoritet, han sikkert ikke vil underkende, en Mand, der kender den toldpolitiske Udvikling i dette Aarhundrede som en af de bedste her i Landet, nemlig Professor Scharling. Han siger udtrykkelig, at dette var Motivet for Bismarck til at gaa over til Protektionismen, som det har været Motivet i næsten alle Lande, og som det ogsaa her vilde blive Motivet, hvis vi først forarmedes. Det var i Virkeligheden det samme, der foranledigede den franske Republik til at gaa over til Protektionismen. Det var de vanskelige økonomiske Forhold efter Krigen og Udbetalingen af Milliarderne, der efterhaanden lokkede dem ind paa Protektionismen, og der sidder de endnu. Og det er min Overbevisning, at Norge ikke sidste Sommer med fuld Musik var gaaet over til Protektionismen, hvis ikke de økonomiske Forhold havde banket saaledes paa Døren, som de faktisk gjorde. Jeg siger derfor, at de Mænd, der sammen med mig ønske, at Toldreformen skal gaa i den Retning, hvori denne Toldreform peger, i Retning af Nedsættelse af Tolden baade paa Forbrugsartikler og Raamaterialer og af Toldbeskyttelsen, ogsaa maa være enige med mig i, at vi ikke skulle gaa saa vidt, at vi forarme Landet, thi derved aabne vi i Virkeligheden Døren